

Pojistka

Dalibor Boubín

„Dobrý den,“ pozdravil jsem.

Ne že bych to myslel vážně, ale táta mi kdysi vštípil pár základních pravidel úspěchu.

„Vždycky pozdrav,“ říkával. „Vzbudíš v nich pocit, že jsi na jejich straně.“

Tak se toho držím, protože měl pravdu. Ostatně jako v mnoha dalších věcech.

„Dobrý den,“ zašeptala.

Jako bych v jejích očích zahlédl pár slz. Možná i víc než jen pár. Vytáhl jsem z kapsy nový balíček papírových šidítek a podal jí ho.

„Pokud brečí, máš napůl vyhráno,“ zněla další z tátových pouček. „Určitě jim nabídni kapesník. Klidně i rameno, na kterým se vypláčou.“

„Děkuju,“ škytla. Roztřesenými prsty roztrhla obal, vytáhla jeden z těch papírků a otřela si oči. V dlani jí zůstala mokrá hrouda.

„Když ti fňukaj na rameni,“ vysvětloval táta, „jsou už v podstatě tvoji. Seš jejich opora. Kámoš, na kterýho se můžou spolehnout.“

Ani v tomhle, jak jsem se milionkrát přesvědčil, se nemýlil.

Vzal jsem jí papírový chuchvalec z ruky a nacpal si ho do kapsy. Nepřerušit kouzlo okamžiku. Má vlastní zkušenost. Moudro, které jednoho dne předám svému synovi.

Vytáhla další kapesník a hlasitě do něj zatroubila. Natáhl jsem dlaň. Chvilí váhala, ale vzápětí si v mé kapse zmáčení papíroví sourozenci vyměňovali své nejnovější zkušenosti.

Na pláč na rameni tentokrát nedošlo. Takže jsem počkal, až si sedne na pohovku. Sám jsem si od jídelního stolu přitáhl židli a posadil se z druhé strany konferenčního stolku. Otevřel jsem aktovku z krokodýlí kůže a vylovil z ní zářivě zelenou složku.

„Vždycky používej veselý barvy,“ tvrdíval táta. „Zelená lidi uklidňuje, ať už jsou v jakýmkoli srabu.“

Trvalo mi dva roky vychytat správný odstín. Nakonec jsem ho objevil v jednom čínském eshopu, kde si člověk mohl přesný barevný kód určit sám. Od té doby jich objednávám každý kvartál celou bednu.

Položil jsem desky na sklo, rozevřel je a rozložil vedle sebe archy s čísly jedna až tři. Můj odkaz budoucímu pokolení: *„Vystupuj tak, aby bylo zjevné, že jsi připravený. Že o nich víš úplně všechno.“*

Přestala slzet a skoro uhranutě na ty papíry mžourala. Rozložil jsem je tak, aby druhý zakrýval část prvního a třetí toho druhého. Takže sice mohla číst, ale nikdy neměla šanci dobrat se všeho.

„Zvědavost vždycky hraje pro tebe,“ prohlásil by teď táta.

„Dáte se něco?“ zeptala se.

Nikde jsem neviděl sofistikovanou mašinu na kávu. Takže jsem si celkem dobře dokázal představit, co taková nabídka obnáší. Turka, cukřenku s bílým krystalem a krabici nízkotučného mléka. To ani náhodou.

Místo toho jsem se ale usmál a co nejempatičtějším hlasem prohlásil: „Jen jestli se ke mně připojíte.“

„Nikdy neodmítej pití, když ti ho nabídnou,“ kladl mi táta na srdce. „Budou mít pocit, že když oni udělají něco pro tebe, oplatiš jim to.“

Za pár minut přede mnou přistál pozlacený hrnek s přesně tou ušpiněnou vodou, jakou jsem čekal. Usmál jsem se.

„Úsměvy nesmíš šetřit,“ říkal táta.

„Ještě jednou přijměte moji nejupřímnější soustrast,“ vyslal jsem signál.

Jen naprázdno popotáhla. Pohled zapíchla do utopeného zlata ve svých dlaních. Přiložila rty k okraji šálku. Našpulila je a vlastním dechem rozvlnila hladinu. Vypadala docela roztomile.

Usoudil jsem, že čas jsou peníze.

„Co víte o svém tchánovi?“ pustil jsem se do ní.

Pozvedla jedno obočí: „Vlastně skoro nic.“

„Manžel vám o něm nikdy nevyprávěl?“

„Jen takové ty obvyklé společenské poznámky. Byl právník. Manžel šel v jeho stopách.“

„Rodinná kletba,“ zasmál jsem se.

Znovu zvedla obočí: „Líp bych to neřekla.“

„Víte, jak umřel? Myslím tchán.“

Teď zvedla obočí obě.

Pokrčila rameny: „Netuším.“

„Povím vám o tom,“ zabodl jsem do ní pohled. „Otec vašeho tragicky zesnulého manžela také sešel ze světa za kniplem letadla. Bylo mu tehdy pětapadesát.“

Čekal jsem na její reakci, ale zatím nic. Tak jsem vytáhnul stránku číslo jedna zpod těch dvou dalších a přečetl z ní datum narození chlapa, kvůli kterému z ní teď byla vdova.

„Schválně, tipnete si, jak a kdy zemřel otec vašeho tchána?“

Zase pozvedla obočí, což jsem vyhodnotil jako, že hádat nechce.

„Na úplném konci války ho sestřelily poslední zbytky Luftwafe.“ Počkal jsem, co to s ní udělá. Pořád nic.

„Den po jeho padesátých pátých narozeninách,“ upřesnil jsem.

Konečně ke mně zvedla pohled plný překvapení.

„Podivná shoda, že?“ pronesla tichým hlasem.

„Rozhodně,“ ujistil jsem ji. „Někdo by dokonce použil úplně jiný výraz.“

Nechal jsem pracovat ticho.

„Co tím myslíte?“ vypadlo z ní.

„Víte, co je na tom všem zajímavé?“ zeptal jsem se.

Zavrtěla hlavou.

„Váš tchán zanechal dopis.“

„Dopis?“

„Napsal v něm, že se dostal do svízelné životní situace, ze které nevidí jinou cestu ven, než tu definitivní. Vzkaz se našel v hangáru ten den, kdy... však víte.“

„Nedivím se, že o něm manžel nikdy nemluvil.“

Jako bych jí v hlase zaslechl špetku naděje.

„Tak jsem zapátral,“ vytáhl jsem zdola papír číslo dvě. „A zjistil, že manželova dědečka sice sestřelili Němci, ale podle hlášení hned tří svědků z jeho letky své letadlo záměrně navedl na skopčáckou kolonu. Dopisy na rozloučenou tehdy měli všichni, tak tomu nikdo nepřikládal význam.“

V tu chvíli začala chápat. Vytáhl jsem z desek arch číslo čtyři.

„V tomto případě sice nemáme dopis na rozloučenou, ale zrovna jsem dostal expertizu o bezvadném stavu jeho letadla. Asi tušíte, co to znamená, že ano?“

„Ne,“ špitla.

Vytáhl jsem trumf: „Jeho pojistka se na sebevraždu nevztahuje.“

Mé srdce zaplesalo, to její nejspíš spadlo, kdo ví kam.

„Je mi líto,“ ujistil jsem ji a zatvářil se zkroušeně.

„Musíš se tvářit, že je ti to líto,“ říkával táta jako zlatý hřeb naší profese. „Nehodí se jásat, žes získal provizi z nevyplacené pojistky, ať už jde o jakýkoli balík.“

„To,“ vykoktala nevěřičně, „to přeci nemůže být pravda. To ne. Ne. Musíte se mýlit. On by nikdy...“

„Fakta mluví jasně,“ rozhodil jsem rukama. „Pojistka nekryje ani sebevraždu, ani rodinná prokletí. Jsem si dost jistý, že kdybych zapátral důkladněji, našel bych mezi piloty první světové války i manželova pradědečka.“

Ve tváři nebyla tak bledá, jak bych čekal. Přesto jsem se v židli opřel a konečně ze svého hrnku usrknul. Chutnalo to ještě hůř, než jsem čekal. Trochu se mi zatočila hlava. Opojně vítězství.

„Myslím, že jste udělal chybu,“ pronesla.

Ale neudělal. Koupit si posudek o tom, že letadlo bylo v pořádku, stálo ve srovnání s provizí za nevyplacenou pojistku pakatel. Ani to v té sumě nepoznám.

„Víte,“ prohlásila, zatímco mi z prstů vyťahovala papír číslo čtyři, „já jsem si také udělala domácí úkol.“

Pokusil jsem se arch udržet, ale prsty mě nějak přestaly poslouchat.

„I vaši rodinu pronásleduje neblahý osud,“ zasmála se. „Vás otec zemřel na otravu houbami. Jeho táta se otrávil plynem. Přiznám se, že dál už jsem nehledala.“

„Jak... jak,“ chtěl jsem se zeptat, jak to myslí, ale vůbec jsem to ze sebe nedokázal vykoktat.

„Víte, jak vím, že manžel nespáchal sebevraždu?“ rozzářila se. „Trochu jsem vám lhala. Vím o prokletí jeho rodiny. Ale pro jistotu jsem se pojistila a uvolnila jsem upevnění táhel klapek. Takže tohle,“ zvedla posudek, „je evidentní podfuk.“

Roztrhala ho na několik kusů.

V krku mi zachrčelo jak ve starých kamnech. Nemohl jsem se nadechnout.

„Kdybyste to na mě nezkusil,“ pohládila mě po ruce, což jsem ale necítil, „nenechala bych vás to otrávený kafe vypít. Takhle holt jen naplníte smutný osud svých předků. Je mi líto.“